

296

‘Ο ἄνθρωπος δὲν ξεπήδησε ἀπὸ τῆ Γῆ γιὰ ν’ ἀποκαλύψει τὸ μυστήριον τῆς ζωῆς, ἀλλὰ γιὰ νὰ κατακτήσει τὸν ἀπέραντον κόσμον καὶ νὰ τὸν μεταβάλλει κατὰ τὸ θέλημά του. ‘Ο ἄνθρωπος κλείνει μιὰ θεϊκὴ δύναμις μέσα του, ποὺ ἀποβλέπει ὄχι στὸ Ἐνθάδε ἀλλὰ στὸ Ἐπέκεινα.

297

“Ἐνα ἀπίστευτο θαῦμα ἐγκυμονεῖ σίγουρα ἡ ἐποχὴ μας. Δὲν ἀκοῦτε τὰ προμηνύματα ποὺ ἔρχονται ἀπὸ παντοῦ; Καὶ δὲν βλέπετε τὸ θεῖο φῶς ποὺ ξεπηδάει ἀπὸ τῆ Γῆ καὶ ἀπλώνεται στὸ Διάστημα; ‘Ο ἥλιος κάποια μέρα θὰ θαμπώσει καὶ τ’ ἄστρα κάποια νύχτα θ’ ἀκτινοβολήσουν τὸ ἀνθρώπινο, τὸ λαμ-
προφόρο ἀνθρώπινο φῶς!

298

Στὸ κέντρο ὅλων τῶν εὐδαιμονιῶν εἶναι ἡ
πράξις. Ἡ πράξις ἐνανθρωπίζει τὸ Θεὸ καὶ
θεοποιεῖ τὸν ἄνθρωπο.

299

Ἡ ἐποχή μας ἀγνοεῖ τὴ σιωπή, ἀγνοεῖ τὴ γα-
λήνη, ἀγνοεῖ τὴν ἀναπόληση καὶ τὴ νοσταλγία,
τὸ ὄνειρο καὶ τὴν ἐκσταση, τὴν ἀνάταση καὶ
τὴ συναρπαγή. Ὅ,τι ξέρει ἡ ἐποχή μας εἶναι
μονάχα ἡ δράση, ἡ κίνηση, ἡ ἀμιλλα, ἡ ἀέναη
ἀσκησι καὶ ἡ ἀέναη πάλη, ἡ ἀέναη προσ-
δοκία καὶ ἡ ἀέναη προοπτική.

300

*Μὴ φοβᾶσαι τὴν κόλαση. Ὁ Δάντης τὴ δέ-
σμευσε ἐς αἰὲ στὸν πρῶτο κύκλο τῆς «Θείας
κωμωδίας» του.*

301

*Εἶναι γιγάντια ἡ δύναμη τοῦ ἀνθρώπινου νοῦ,
ὅμως δὲν κάναμε τίποτα σχεδὸν γιὰ νὰ τὴν
ἀξιοποιήσουμε. Εἶναι γιγάντιος ὁ σκοπὸς τῆς
ἀνθρώπινης παρουσίας στὴ Γῆ, ὅμως δὲν κά-
ναμε τίποτα σχεδὸν γιὰ νὰ τὸν
πραγματοποιήσουμε.*

Ἐπίγραμμα
 Ἄμαρτημα εἶναι ὅ,τι ἀγνοεῖ τις δυνάμεις τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, ὅ,τι τις καθηλώνει στίς ἐλάσσονες δυνάμεις τῆς Γῆς καὶ στίς μείζονες δυνάμεις τοῦ Οὐρανοῦ. Ἄμαρτημα νὰ πιστεύεις στή θεία καταγωγή τῆς Γῆς· ἄμαρτημα νὰ πιστεύεις στή θεία δύναμη τοῦ θανάτου· ἄμαρτημα νὰ φοβᾶσαι τὸ Ἄγνωστο καὶ τὸ Ὑπερβατικό· ἄμαρτημα νὰ ὑψώνεις τὰ μάτια σου, μὲ δέος καὶ ταπεινωσύνῃ, σ' ἓναν οὐρανό, ὅπου ἢ ἀνθρώπινη ψυχὴ δὲν εἶναι ἢ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἢ πανταχοῦ παροῦσα ...καὶ ἢ τὰ πάντα πληροῦσα καὶ ποιοῦσα Ἄρχή.

Ἡ ἐποχή μας δὲν θέλει δυσπιστίες, δισταγμούς καὶ σκεπτικισμούς. Θέλει τόλμη, αὐτοπεποίθηση, ἀποφασιστικότητα καί, κάποτε, κυνισμό. Πολέμησε χωρὶς οἶκτο τοὺς ἐχθροὺς της — ἡ ἐποχή μας ἔχει πολλοὺς ἐχθροὺς, — ἀποτίναξε τοὺς ἐφιάλτες της — ἡ ἐποχή μας ὑποφέρει ἀπὸ πολλοὺς ἐφιάλτες, — καὶ προσπάθησε νὰ τῆς ἀνοίξει καινούργιους ὁρίζοντες καὶ καινούργιους οὐρανούς. Ὁ ἀγώνας σου αὐτὸς δὲν θὰ εἶναι μάταιος. Γιατὶ αὐτὸς θὰ δώσει μιὰ μορφή ἐπικὴ στὴ ζωὴ σου, πού θὰ μείνει ἀνεπηρέαστη ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία ἢ τὴν ἀποτυχία σου.

Ἡ ἐποχὴ μας ζητάει παντοῦ, στοὺς λογισμοὺς καὶ στὰ ὄνειρα, τὶς πλατεῖες καὶ τὶς ἐλεύθερες διεξόδους. Σμιλεύει μικροὺς ἀλαζονικοὺς Δαυὶδ ἀντίκρου στοὺς γοτθικοὺς καθεδρικοὺς ναοὺς· μεταμορφώνει σὲ Σφίγγες τὴ Ζωή, γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ τὴν περιβάλει μ' ἀκάνθινα στεφάνια· συντρίβει μ' ἀλλόφρονους στρατοὺς ἰδεῶν τὶς Πόλεις τοῦ Θεοῦ καὶ κατεδαφίζει μὲ σφῆνες ἀπτέρων στοχασμῶν τὰ ἱερὰ τεμένη καὶ τοὺς Παρθενῶνες· τοποθετεῖ, τέλος, πολλοὺς μικροὺς παράδεισους στὴν Κόλαση τοῦ Δάντη καὶ πολλές μικρὲς κολάσεις στοὺς ἐννέα οὐρανοὺς τοῦ Παραδείσου του. — Ἡ ἔξαλλη ἐλευθερία· αὕτη εἶναι ἡ μεγάλη ἀρετὴ τῆς ἐποχῆς μας.

305

— Τί σημαίνει νὰ ζῆς ; — Νὰ ζῆς, σημαίνει :
νὰ ἡμερώνεις ὅ,τι εἶναι ἄγριο καὶ νὰ ἐξεγείρεις
ὅ,τι εἶναι ἡμερο. Νὰ ζῆς, σημαίνει : ν' ἀγωνί-
ζεσαι πρὸς ὅλα τὰ ἐνάντια ρεύματα καὶ νὰ μέ-
νεις κύριος τοῦ δρόμου σου. Νὰ ζῆς, σημαίνει :
νὰ κάνεις ἀπανωτὲς σταυροφορίες γιὰ νὰ δια-
φεντεύεις τὸ πνεῦμα τῆς ζωῆς, πὺ τὸ ἀπειλεῖ
ἄλλοτε τὸ πολὺ, τὸ ἐκτυφλωτικὸ φῶς καὶ ἄλ-
λοτε τὸ βαθύ, τὸ ἀδιαπέραστο σκοτάδι. Νὰ ζῆς,
σημαίνει : ν' ἀνατείνεσαι στὸν οὐρανὸ καὶ νὰ
ὑποκλίνεσαι στὴ γῆ· σημαίνει : νὰ εἶσαι κάθε
στιγμὴ ὁ ὀρίζοντας πὺ διαχωρίζει τὸν οὐρα-
νὸ ἀπὸ τὴ γῆ· σημαίνει : νὰ προσπαθῆς νὰ γί-
νεις κάθε στιγμὴ ὁ βασιλεὺς τοῦ οὐρανοῦ
καὶ ὁ διάδοχος τῆς γῆς.

306

Ἡ ἴδια πάντα ἀέτεια ὑπερηφάνεια τῆς ἀνθρώ-
πινης ψυχῆς ! Κι ἄς μένει πάντα νικητρία στὸ
στίβο τῆς ἐπίγειας ζωῆς ἢ Μοίρα...

307

Κάποιες στιγμές ὁ ἄνθρωπος ἔφτασε ὡς τὰ σύ-
νορα τῆς χώρας τοῦ Μυστηρίου. Ὅμως ὁ ἴδιος
πάντα ἀκαταμάχητος δισταγμὸς τὸν ἔκανε νὰ
σταθῆ, νὰ χαμηλώσει τὰ μάτια καὶ νὰ πάρει
τὸ δρόμο τοῦ γυρισμοῦ στὴν ἀγνοία —
ad majorem deorum gloriam!

308

Ὁ πολιτισμὸς περιορίζει τοὺς ἐπίγειους ἐχ-
θροὺς καὶ παλλαπλασιάζει τοὺς
ἐπουράνιους ἐχθρούς.

309

Πρέπει ν' ἀγαποῦμε τὸ «νεῖκος» ποὺ βασι-
λεύει στὸ σύμπαν καὶ νὰ προσμένουμε τῇ «φι-
λότῃτα» ποὺ θὰ ἐπιβάλλει στὸ σύμπαν
τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα.

310

«Ἄγων οὐ δέχεται σκέψεις»: ἡ ἐντολή τῶν
μειζόνων καὶ τῶν θείων αἰώνων πρὸς τοὺς
ἐλάσσονες αἰῶνες, τοὺς αἰῶνες ποὺ δὲν
ἔχουν ἱστορικές χρονολογίες.

311

Οἱ σπάνιες ἐκείνες στιγμές ποὺ οἱ λογισμοί
μου καὶ τὰ ὄνειρά μου ἔχουν τὴν ἀλύ-
γιστη στάση τῆς Σφίγγας...

312

Ἡ ζωὴ ἔχει ἐμπιστευτῆ στὸν ἄνθρωπο μιὰ
τρομερὴ ἀποστολή: νὰ σπάσει τὶς ρίζες ποὺ
τὴ δένουν μὲ τὴ Γῆ καὶ νὰ τὴν ἐκσφενδονίσει
σὰν ἄστρο στὸ διάστημα. Νὰ γίνεῖ ἀπὸ ἐπίγεια
ἐπουράνια. Καὶ τὴν ἐπίγεια μοίρα της νὰ τὴν
ἀλλάξει μὲ τὴ μοίρα τοῦ νεφελώματος, μὲ τὴ
μοίρα ἐνὸς νέου Γαλαξία, ποὺ κάθε ἄστρο
του θὰ εἶναι μιὰ μονάδα ζωῆς.

313

Μιά μονάδα ζωῆς; "Οχι! Μιά μονάδα πνεύματος, μιὰ μονάδα ἀνθρώπινης καὶ διανθρώπινης ψυχῆς...

314

— Ὁ Θεός δὲν εἶναι Ἀρχή, εἶναι Τέλος. Τέλος, δηλαδή τέρμα καὶ σκοπός. Τὸν βλέπουμε ἐκεῖ, πέρα μακρυνά, σὰν ἓνα ὄριο ἰσχύος, ὅπου κάποτε θὰ φθάσουμε οἱ ἄνθρωποι, ὅπου λαχταροῦμε νὰ φθάσουμε. Καὶ θὰ φθάσουμε! — Ναί, ἰδανικὸ εἶναι γιὰ μᾶς ὁ Θεός. Διαθέτουμε τὴ μέγιστη ἴσως δύναμη τοῦ Σύμπαντος: τὸ νοῦ. Καὶ αὐτὴ ἡ δύναμη θὰ δημιουργήσῃ κάποτε τὸ Θεό. — Τὸ Θεό, ποὺ δὲν εἶναι ὁ πατήρ τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ θὰ εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. — Ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ θὰ ξεπηδήσῃ ἀπὸ τὴ μήτρα τῆς Γῆς καὶ θὰ γίνῃ ὁ Κύριος τοῦ Οὐρανοῦ, ὁ Πατήρ ὁ οὐράνιος.